

Een aandoening aan de hartklep

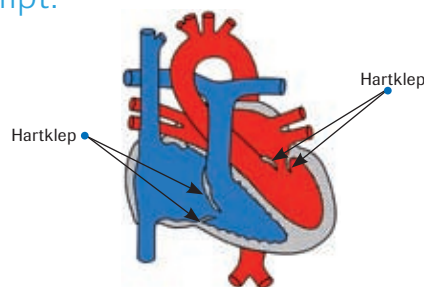
De hartkleppen in uw hart zorgen ervoor dat uw bloed de goede kant op stroomt door op het juiste moment open en dicht te gaan. Als de hartkleppen niet meer goed functioneren doordat ze verdikt of verslapt zijn, ontstaat er een overbelasting van het hart. Ook kan het voorkomen dat het bloed weer gedeeltelijk in de verkeerde richting door het lichaam wordt gepompt.

De verschijnselen

Als er iets mis is met uw hartkleppen kunt u te maken krijgen met klachten. Deze kunnen variëren van kortademigheid, dikke voeten, pijn op de borst en onregelmatige hartslag tot moeheid en duizeligheid. De oorzaak van een hartklepaandoening kan aangeboren zijn, maar ook worden veroorzaakt door acuut reuma of bacteriële infecties aan het hart. Deze infecties kunnen de hartklep beschadigen of littekens veroorzaken, waardoor de hartklep niet meer goed kan functioneren. De belangrijkste oorzaak is veroudering, waardoor het lichaam zijn soepelheid verliest.

De behandeling

Of een hartklepaandoening behandeld moet worden, is afhankelijk van de ernst van de afwijking. De cardioloog onderzoekt dit met behulp van een echo van het hart of eventueel met een hartkatheterisatie (een onderzoek waarbij met een dun slangetje via de lies naar het hart wordt gekeken). In veel gevallen is behandeling met medicijnen en regelmatige

De belangrijkste oorzaak van een aandoening aan de hartklep is veroudering

controle al ruim voldoende. Wanneer een hartklep in ernstige mate niet meer functioneert of wanneer de toestand van het hart hierdoor ernstig achteruitgaat, kan een operatie nodig zijn. Tijdens deze operatie kan de hartklep 'gerepareerd' worden. Veelal zal het hierbij gaan om het geheel of gedeeltelijk vervangen van de afwijkende hartklep door een mechanische of biologische hartklep. Mechanische hartkleppen zijn vaak van kunststof en slijten niet of nauwelijks. Door de aanwezigheid van kunststof moet er bij een mechanische hartklep wel levenslang antistolling worden gebruikt. Dat is niet het geval bij

biologische hartkleppen. Deze zijn echter wel aan 'slijtage' onderhevig en moeten daardoor in de toekomst mogelijk nog eens vervangen worden. De keuze voor een mechanische of een biologische hartklep is afhankelijk van meerdere factoren. De cardioloog zal u hierin adviseren.

Trombose

De cardioloog schrijft bij hartklepaandoeningen vaak antistollingsmedicatie voor om te voorkomen dat er gemakkelijk bloedpropjes ontstaan. De mensen die uiteindelijk een mechanische hartklep krijgen, zullen de rest van hun leven behandeld moeten worden met antistollingsmiddelen. In Nederland zijn momenteel zo'n 20.000 mensen met een mechanische hartklep onder controle bij een trombosedienst. In alle andere situaties zal de cardioloog van persoon tot persoon bekijken of antistolling nodig blijft.

Meer weten over hartklepaandoeningen? Kijk op www.hartstichting.nl

Algemene informatie

Doorgeven van bijzonderheden

- Onverwacht bloedverlies.
- Ziekte, zoals koorts, diarree en braken.
- Het ondergaan van een ingreep.
- Ziekenhuisopname.
- Nieuwe medicijnen, stoppen of verandering van dosering van medicijnen.
- Verandering van uw persoonsgegevens, adres en telefoonnummer. Op de dag dat u geprikt bent, dient u 's middags telefonisch bereikbaar te zijn.

Adres

Stichting Trombosedienst 's-Hertogenbosch e.o.
Helftheuvelweg 11
5222 AV 's-Hertogenbosch
073 - 699 86 16
E-mail: trombo.denbosch@jzbz.nl

Huisbezoeken

Als u om medische redenen niet naar de trombosedienst kunt komen voor controle, kunnen wij uw bloed bij u thuis afnemen. Wij spreken géén vast tijdstip af voor bloedafname aan huis. Indien u op de afgesproken datum om 12:15 uur niet bent bezocht, kunt u contact opnemen met de trombosedienst.

Colofon

MeetMoment is een uitgave van Trombosedienst 's-Hertogenbosch en omstreken en Roche Diagnostics Nederland.

Tekst: Trombosedienst 's-Hertogenbosch en omstreken, Roche Diagnostics Nederland en Pleon Amsterdam. Vormgeving: Pleon Amsterdam.

2

MeetMoment

Informatiebulletin voor gebruikers van antistollingsmedicatie

Trombosedienst 's-Hertogenbosch en omstreken - November 2008

Inhoud

1 De INR-uitslag op de doseer kalender; wat betekent dat voor mij?

INR, geeft de tijd weer die het bloed nodig heeft om te stollen.

2 "Prikken doen we samen"
Leven met trombose doen veel mensen niet alleen.

3 Algemene informatie
Bijzonderheden en huisbezoeken bij nieuwe patiënten.

4 Een hartklepaandoening
Veroudering belangrijkste oorzaak aandoening hartklep.

Kijk op pagina 3 en win een geheugen-spel!

De INR-uitslag op de doseer kalender:

wat betekent dat voor mij?

Er bestaan verschillende testen om het functioneren van de stolling te bekijken. De stollingstijd voor trombosedienstpatiënten wordt als INR-uitslag weergegeven en deze wordt gebruikt voor het volgen van patiënten die orale antistollingstabletten slikken.

De antistollingstabletten die in Nederland gebruikt worden zijn Acenocoumarol en Fenprocoumon/Marcoumar. Deze medicijnen worden ook anti-vitamine K genoemd en blokkeren dus de werking van vitamine K. Vitamine K is noodzakelijk voor de vorming van een aantal stollingsfactoren (II, VII, IX en X), die ervoor zorgen dat het bloed snel kan stollen.

Waarom hanteren we de INR?

De stollingstijd werd in het verleden uitgevoerd op allerlei verschillende manieren, waardoor de uitslag van de test erg afhankelijk was van de gebruikte

methode en middelen. Dit betekende dat, indien een patiënt zich in verschillende laboratoria liet prikken, verschillende lengtes van de stollingstijd in seconden werden gemeten. Dit was natuurlijk heel onwenselijk!

Enkele jaren geleden zijn er internationale afspraken gemaakt en is ervoor gekozen om de stollingstijd in INR uit te drukken. Dit is de tijd die het bloed nodig heeft om te stollen en deze wordt weergegeven als INR. Dat staat voor 'International Normalized Ratio' en wordt toegepast door (bijna) alle laboratoria. De Wereld Gezondheid Organisatie beheert de

Dagelijks vinden veel afnames plaats om de stollingstijd te bepalen.

gouden standaard en alle fabrikanten moeten hun testen op deze standaard aanpassen. Dit kan door middel van een wiskundige berekening waarin de gevoeligheid van de gebruikte test tegenover de internationale WHO-standaard wordt berekend. De INR is een verhouding tegenover de waarde die gevonden wordt bij personen die geen antistolling gebruiken. Bij een persoon die geen antistolling gebruikt, is de INR gelijk aan 1. Een INR van 3 betekent dat het bloed 3 keer zo langzaam stolt. Door het hanteren van de INR is uw stollingswaarde overal ter wereld te vergelijken!

De INR-streefwaarde

Het bloed moet niet te snel en ook niet te langzaam stollen. De waarden waarbinnen de stollingsuitslagen moeten liggen worden de streefwaarden genoemd. Deze streefwaarden zijn niet voor iedereen gelijk. Ze zijn afhankelijk van de indicatie voor de antistollingsbehandeling.

1e intensiteitsgroep

Streefwaarde : INR 3.0
Streefgebied : INR 2.5 - 3.5

Een van de meest voorkomende indicaties is atriumfibrilleren en veneuze trombo-embolie.

2e intensiteitsgroep

Streefwaarde : INR 3.5
Streefgebied : INR 3.0-4.0

Een van de meeste voorkomende indicaties is de mechanische kunstkleprothese.

Andere streefwaarden worden soms geïndiceerd: Indien een extra grote kans op trombose bestaat, wordt gestreefd naar een hogere streefwaarde van 4.0-4.5. Indien een extra grote kans op bloeding bestaat, wordt gestreefd naar een lagere streefwaarde van 2.0-3.0. De behandelend arts beslist uiteindelijk in welke groep de INR moet liggen. •

Mw. drs. N. Péquériaux
Medische leider Trombosedienst 's-Hertogenbosch e.o.

'Prikken doen we samen'

Leven met trombose doen veel mensen niet alleen. Ook de partners van trombosepatiënten hebben veelvuldig te maken met de weg naar de trombosedienst. Zo ook mevrouw Van Gent uit Tiel.

Meneer en mevrouw Van Gent.

"Mijn 63-jarige echtgenoot loopt ruim vier jaar bij de trombosedienst van het ziekenhuis in Tiel", vertelt ze. "Onlangs besloten we samen dat het tijd werd voor hem om zelf te gaan meten." Die beslissing werd mede ingegeven door de schoonzoon van het echt-

paar Van Gent, die ook zelfmeet. "Mijn schoonzoon gebruikt Marcoumar en meet zichzelf al langere tijd. Via hem hoorden we van de mogelijkheid. Hij heeft ons van alles uitgelegd over het zelfmeten. Onlangs zijn we naar de informatiedag geweest, waar we uit-

gebreid werden voorgelicht. Dat deed ons besluiten om ons direct in te schrijven."

Bewegingsvrijheid

Als groot voordeel ziet ze vooral de toenemende onafhankelijkheid voor haar man. "Mijn man gebruikt medicijnen in verband met boezemfibrilleren. Daarvoor moet hij soms tot twee keer in de week naar het ziekenhuis om bloed te laten prikken. Daarom zien we er nu naar uit dat hij de cursus kan gaan volgen en minder vaak naar het ziekenhuis moet. We hopen straks echt veel meer bewegingsvrijheid te hebben. En ook op vakantie lijkt het ons erg handig."

Mevrouw Van Gent benadrukt dat het kiezen voor zelfmeten een gezamenlijke keuze is. "We doen alles samen", aldus de Tielse. "Omdat ik over z'n schouder meekijk, heb je een dubbele zekerheid. We doen het echt samen." •

Algemene informatie

Doorgeven van bijzonderheden

Het is belangrijk dat bijzonderheden die van belang zijn voor de instelling van uw antistollingstabletten tijdig worden doorgegeven aan de Trombosedienst.

Dit betreft onder meer zaken als:

- Onverwacht bloedverlies
- Ziektes, zoals koorts, diarree en braken
- Het ondergaan van een ingreep
- Opname in het ziekenhuis
- Medicijnen: nieuwe medicijnen, het stoppen met medicijnen of verandering van de dosering van uw huidige medicijnen.
- Veranderingen in uw persoonsgegevens, adres en telefoonnummer.

Daarnaast dient u, op de dag dat u geprikt bent, 's middags telefonisch bereikbaar te zijn. Mocht u elders te bereiken zijn, dan kunt u dit doorgeven aan degene die u prikt.

Het doorgeven van bijzonderheden is met name van belang om u van de juiste dosering te kunnen voorzien. Deze dosering kan anders zijn of worden op het moment dat u ziek bent of een ingreep moet ondergaan. Ook het gebruik van medicijnen kan hierop van invloed zijn.

Privacy gewenst

De Trombosedienst kan op de buitenpoli's uw privacy niet altijd honderd procent garanderen. Indien u privacy wenst, kunt u terecht op de hoofdlocatie van de Trombosedienst. Deze bevindt zich in BIM centrum De Rietvelden op de Helftheuvelweg

11, 5222 AV te 's-Hertogenbosch. Desgewenst kunt u met de medewerker overleggen.

Huisbezoeken bij nieuwe patiënten

De Trombosedienst heeft in haar regio diverse bloedafnameposten. U kunt op een post bij u in de buurt terecht voor bloedafname. Bloedafname aan huis kan alleen bij patiënten die om medische redenen niet zelf naar een polikliniek kunnen komen. Bloedafname aan huis kan alleen geschieden op indicatie van uw behandelend huisarts, specialist of op indicatie van de arts van de Trombosedienst. Om organisatorische redenen kunnen wij geen vast tijdstip met u afspreken voor bloedafname aan huis. Indien u op de afgesproken datum om 12.15 uur nog niet bezocht bent door een medewerker van de Trombosedienst, dan kunt u telefonisch contact opnemen met de Trombosedienst. •

Vul de Sudoku in en... win!

	2	5	7		8		
		1		5			9
8				3	6		1
	5	2					4
		9			2		
7					9	5	
2	4		9	5			6
5			6		3		
		7			1	4	8

Maak kans op 1 van de 10 geheugenspellen!

Vul het diagram zo in dat in elke rij, in elke kolom en in elk vierkant van 3 bij 3 vakjes alle cijfers van 1 tot en met 9 precies één keer voorkomen. De oplossing wordt gevormd door de cijfers in de gekleurde vakjes.

U kunt de oplossing sturen naar: Roche Diagnostics, Antwoordnummer 1350, 1300 VE Almere. O.v.v. CoaguChek prijsvraag. Of ga naar de website www.levenmettrombose.nl en vul het actieformulier in. Uw inzending dient voor 1 januari 2009 binnen te zijn. U krijgt bericht als u gewonnen heeft! •

Bij deelname aan de prijsvraag worden uw persoonsgegevens opgenomen in de database van Roche Diagnostics. U kunt hier bezwaar tegen maken door een brief te sturen naar bovengenoemd adres.

Winnend recept Meetmoment nummer 1:

Ku lu yuk

Gerecht voor 4 personen.

Benodigheden:

500 gram magere varkensfricandeau, 8 eetlepels bloem, 1 geklutst ei, 1 dl. kippenbouillon van een tablet, 1 groene paprika, 1 rode paprika, 2 worteltjes, ½ blik bamboespruiten, 1 kleine prei, ¼ blik ananassukjes, 2 dl. slaolie.

Benodigheden voor de saus:

1 eetlepel maïzena, 4 eetlepels wijnazijn, 2 eetlepels suiker, 1 eetlepel ketjap, 2 eetlepels tomatenketchup, 2 eetlepels sherry.

Snijdt het vlees in blokjes van 3 cm. Maak beslag van bloem, ei en bouillon en doe daar het vlees in. Halveer de paprika's en verwijder de zaadjes. Snij de paprika's, worteltjes, bamboespruiten en prei in lange brede repen. Laat de ananasschijfjes uitlekken. Maak de maïzena aan met azijn, ketjap, suiker, tomatenketchup, sherry en 3 eetlepels ananassap. Verhit de olie en doe de stukjes vlees er in, tot de bodem net bedekt is. Bak het vlees (frituren kan ook) in 6 minuten bruin. Bak zo alle stukjes en houd deze warm. Haal bijna alle olie uit de pan tot er nog circa 2 eetlepels over zijn. Laat deze goed heet worden en voeg de knoflook, paprika, wortel en prei erbij en bak deze onder voortdurend omschepelen gedurende 3 minuten. Fruit de bamboespruiten nog 1 minuut en doe het maïzenamengsel en de ananas erbij. Laat alles 1 minuut doorkoken en giet de saus met groenten over de blokjes vlees.

Serveer er rijst of mie bij. Eet smakelijk!

De heer P.L. Verweijen uit Doetinchem